

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 920 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayeva X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
<i>Nartayeva Shahoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдульманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
Урзова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалла" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati.....	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir.....	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi.....	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi.....	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish.....	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari.....	175
Masharipova Dilfuza Muxammatjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi.....	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida 198 O'ktam Nosirov Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi..... 204 Rustamova Shoxista Omonjonovna Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari..... 208 Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari 212 Sa'dullayeva Rushana Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish 215 Saidova Dilbar Erkinovna Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari..... 218 Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish 223 Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi 226 Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari..... 229 Yaqubova Shoira Tog'aymuratovna Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari..... 233 Yarmatov Raxmboy Baxramovich Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish 239 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык 242 Марупова Дилфуза Давроновна Oliy ta'limda talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari 247 F. R. Xosilova Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish 251 Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi..... 256 Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi 259 Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari..... 262 Aliyeva Zuxra Tursunboyevna Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni.. 265 Aripov Shokirjon Olimovich Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari..... 268 Avliyoqulova Nasiba Choriyevna Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari..... 272 Baratov Baxtiyorjon Qodirovich Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli..... 275 Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi 278 Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari 284 Ismailova Nilufar Isroildjanovna Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages..... 289 Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari..... 292 Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish 296 Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi
-------------------------------	---

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
<i>Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna</i>	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
<i>Madaminova Gulzira Gulamkadirovna</i>	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
<i>Maqsudova Nodira Alijonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
<i>Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi</i>	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
<i>N. Q. Olimova</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
<i>Narzullayeva Sevara Omonovna</i>	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
<i>Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
<i>Olloqulova Farzona Umedillayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi.....	332
<i>Raimqulova Sojida Abdusaid qizi</i>	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
<i>Rustamova Shoxista Omonjonovna</i>	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
<i>Sultonova Zarina Uchqun qizi</i>	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonlashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida.....	343
<i>To'xtasinova Farida Davlatali qizi</i>	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
<i>Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna</i>	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
<i>Umarova Nigora Alisherovna</i>	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
<i>Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna</i>	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
<i>Xidirova Maftuna Ithom qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
<i>Xo'shboqova Farida Komiljon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
<i>Xusanova Gulruxsor To'lqin qizi, Aliyeva Muhlisa Baxodir qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
<i>Zokirova Sohobaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi</i>	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
<i>Албеков Шокир Адилбекович</i>	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
<i>Сатымова Светлана Сатымовна</i>	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
<i>Ташева Дилором Салимовна</i>	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
<i>Тоджибоева Наргиза Джумабоевна</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Maktab–oila–mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili.....	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
<i>Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich</i>	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlari va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
<i>Shermatova Manzura Ikromjanovna</i>	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
<i>Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</i>	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
<i>Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi</i>	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
<i>Uktamova Navruza Botir qizi</i>	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
<i>Umarov Aziz Avazovich</i>	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
<i>X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova</i>	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
<i>Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi</i>	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
<i>Xatamova Nilufar Xaydarovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
<i>Xayitova Firuza Abdullayevna</i>	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
<i>Yoziyeva Umida Lutfullayevna</i>	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
<i>Zakirova Dilfuza Sayidolimovna</i>	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
<i>Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich</i>	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
<i>Ахмедова Мукаддас Ходиматовна</i>	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
<i>Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна</i>	
“Qurilish konstruksiyalari” fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
<i>No'manova Soxiba Ergashboyevna</i>	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макама	582
<i>Нурматова Фируза Муминовна</i>	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
<i>Фаттахова Д. А.</i>	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
<i>Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
<i>Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li</i>	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
<i>Sobirov Zahridin Sadriddinovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
<i>Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish	613
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo'llanilishi	617
<i>Abdumo'minov Burxonjon Sunnatillo o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	The Role of Psychological Support in the Formation of Students' Socio-Emotional Competence in Preschool Education 622 <i>Kamol'dinova Diyora Jaloliddin qizi</i>
	Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi 626 <i>Xudoynazarova Moxira Xakimovna</i>
	Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish 629 <i>Ro'zmetov Ravshan Sharipbayevich</i>
	Bo'lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash 633 <i>Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna</i>
	Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni 638 <i>Po'latova Marjona Inomjon qizi</i>
	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar 643 <i>Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi</i>
	Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish 646 <i>Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi</i>
	O'quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari 650 <i>Gaparova Mastona Safaraliyevna</i>
	Adabiyot darslarini o'qitishda 5E modelidan foydalanish 654 <i>Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi</i>
	Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari 657 <i>Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra</i>
	Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes 665 <i>Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>
	Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarning kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish 668 <i>Raxmonov Omadjon Mamasidiq o'g'li</i>
	Aqli zaif o'quvchilarda disgrafiyani bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati 672 <i>Usmonov Umid Allayorovich</i>
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish 676 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>
	Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida 681 <i>Ergashev Nozim Nabiyeovich</i>
	Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers 684 <i>Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi</i>
	Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o'qitish orqali o'quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash 687 <i>Karimova Charos Abduhalim qizi</i>
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari 691 <i>Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi</i>
	"Kasbiy ma'naviyat" fani bo'lajak pedagoglarda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili 695 <i>Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich</i>
	Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar 699 <i>Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li</i>
Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari 705 <i>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari 710 <i>Eshnazarova Farida Jo'raqulovna</i>	
Ta'lim islohotlari sharoitida genderni yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari 714 <i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna</i>	
Ko'rsatish olmoshlarining vazifaviy uslublarda qo'llanilishi 718 <i>Berdiyeva Malika</i>	
Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish 721 <i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi</i>	

Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	726
Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	731
Nazarova Mohigul Akmalovna	
Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar	736
Arabova Muxiba Bazarovna	
Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств	740
Хомидова Камола	
Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века ..	744
Бекназаров Собиржон	
Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni	748
Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li	
Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari	752
Bobonorova Qundizxon Quralbay qizi	
O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi ..	759
Bobonazarov Orif Abrayqulovich	
Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане ..	764
Мусаева Елена Казимовна	
Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi	767
Sh. L. Rahmonova	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	770
Saidova Dilbar Erkinovna	
Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish	773
Xakimova Xosiyat Jurayevna	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari	776
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati	785
Ikromov Ilxom Muxamadrasimovich	
Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari	790
Fozilova Mohigul Farxodovna	
Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов	794
Исаматдинова Машхура Икромжон кизи	
O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari	799
Shokirov Sherhali Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich	
Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili	803
Nurmanova Nazira	
Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati	807
Toshova Shaxnoza Tojidorovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish	811
Badalov Dilmurod Abdixalilovich	
Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari	817
Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking	822
Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari	826
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	

Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli.....	831
Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish	835
Karimova Zulfiya Abduraxmanovna	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi.....	839
Murodova Sarvigul Raxim qizi	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы	843
Ким Нигора Каримовна	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish	847
Usmonova Xafiza	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	852
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish	857
Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	861
Xaydarov Oxunjon Murodjonovich	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati	866
B. Normamatova	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	869
Bahranova Hulkar Bahran qizi	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish.....	872
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari	875
Botirova Zilola Nodirovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish.....	878
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish	882
Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish.....	886
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili.....	891
M. Ibragimova	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradaorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida	894
Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish.....	897
Murodillayeva Durdona Dilmurodovna	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji	900
Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni	903
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida	906
Rashidova Xurriyat Sulaymonova	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	908
Ravshanova Kamola Toxirovna	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar	911
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	

Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari	914
Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	916
Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi	

PEDAGOGIK IMPROVIZATSIYA ASOSIDA TALABALAR O'QUV FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK STRATEGIYALARI

Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna

Andijon davlat pedagogika instituti
Tarix kafedrası v.b. dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimining muhim jihatlaridan biri hisoblangan improvizatsion muhitni shakllantirishda pedagogik faoliyatning nazariy va amaliy asoslari yoritilgan. Shuningdek, ta'lim jarayonida pedagogik improvizatsiya samaradorligini baholashga mo'ljallangan rubrika ilmiy jihatdan asoslab berilgan hamda uning tarix fanini o'qitish jarayonida qo'llanish imkoniyatlari tegishli adabiyotlar asosida tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: pedagogik improvizatsiya, konstruktivizm, deyatelnost yondashuvi, baholash rubrikasi, intellekt, motivatsiya, ijodkorlik.

Abstract: This article examines the theoretical and practical aspects of pedagogical activity in creating an improvisational environment, which is considered one of the key components of the modern education system. In addition, a rubric for assessing the effectiveness of pedagogical improvisation in the educational process is scientifically substantiated, and its application in history lessons is analyzed based on relevant academic literature.

Key words: pedagogical improvisation, constructivism, activity-based approach, assessment rubric, intellect, motivation, creativity.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты педагогической деятельности по формированию импровизационной среды как одного из важных компонентов современной системы образования. Кроме того, научно обоснована рубрика оценки эффективности педагогической импровизации в образовательном процессе и проанализированы возможности ее применения на уроках истории на основе соответствующих научных источников.

Ключевые слова: педагогическая импровизация, конструктивизм, деятельностный подход, оценочная рубрика, интеллект, мотивация, креативность.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimi an'anaviy standartlashgan va rejalashtirilgan jarayondan tobora ijodiy faollikka asoslangan model sari o'zgarib bormoqda. Bu o'zgarishning markazida ta'limning asosiy vazifasi – shaxsni tayyor bilimlar majmuasi bilan emas, balki mustaqil fikrlay oladigan, yangilik yarata oladigan hamda muammolarni kreativ yo'l bilan hal qila oladigan ijodkor inson sifatida shakllantirish masalasi turibdi. Shu o'rinda zamonaviy ta'lim tizimida o'qituvchi faqat ma'lumot yetkazuvchi emas, balki talabalarning ilmiy-ijodiy salohiyatini rivojlantiradigan, mustaqil izlanish va pedagogik improvizatsiyani rag'batlantiradigan yetakchi sub'yekt sifatida namoyon bo'ladi.

Improvizatsiya ta'lim jarayonida yuzaga keladigan kutilmagan vaziyatlarda o'qituvchidan tezkor va samarali qarorlar qabul qilishni talab etadi. Bu qobiliyat o'qituvchiga dars jarayonini mavjud holatga mos ravishda boshqarish, fan mazmunini qiziqarli, ta'sirchan va hayotiy misollar orqali tushuntirish imkonini yaratadi. Improvizatsiya yordamida o'quvchilarning diqqatini faol saqlab turish, ularni fikrlashga, savol berishga va dars jarayonida faol ishtirok etishga undash mumkin. Shu tariqa, pedagogik improvizatsiya ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Shuningdek, pedagogik improvizatsiyani ta'lim jarayonida qo'llash talabalarning o'quv faolligi va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Mazkur yondashuv o'quvchilarni passiv bilim oluvchi emas, balki faol fikrlovchi va ijodkor shaxs sifatida shakllantiradi. Improvizatsiya orqali o'qituvchi darsni jonli, qiziqarli va interaktiv tarzda tashkil etib, talabalarning mustaqil izlanish olib borish, mulohaza yuritish qobiliyatini hamda ijodiy potensialini kuchaytiradi. Natijada ta'lim jarayoni samaradorligi oshadi va shaxsning intellektual hamda ma'naviy rivoji uchun mustahkam zamin yaratiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Improvizatsiya ta'lim jarayonida jonli muloqot va interaktivlikni ta'minlaydi. Bu orqali o'quvchilarning qiziqishi ortib, dars jarayonida faol ishtirok muhiti shakllanadi. V.A. Kan-Kalik ta'kidlaganidek, "pedagogik improvizatsiya – bu nafaqat ijod, balki o'qituvchining ichki madaniyati, emotsional holati va axloqiy pozitsiyasining ifodasidir" [5]. Jarayon davomida talabalar bilan bevosita muloqot o'rnatish, faollikni oshirish, nazoratni samarali qo'lga olish hamda barcha talabalarni o'quv faoliyatiga jalb etish imkoniyati yuzaga keladi.

Bugungi kunda ijodiy muhitni faol targ'ib qiluvchi omil sifatida rivojlanib borayotgan improvizatsiya orqali talabalarda faol o'quv pozitsiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari pedagogik va psixologik nazariyalarga tayanadi. Ushbu jarayon quyidagi yo'nalishlar asosida izohlanadi.

- *Birinchidan*, konstruktivizm nazariyasiga ko'ra, bilim tayyor shaklda berilmaydi, balki talabaning faol ishtirokida, tajriba va mulohaza orqali yaratiladi. Improvizatsiya ushbu faol bilim yaratish jarayonini rag'batlantiradi, chunki u talabani mustaqil fikrlashga, qaror qabul qilishga va ijodiy yechim topishga undaydi.
- *Ikkinchidan*, faol ta'lim nazariyasi talabaning faol ishtirokini ta'limning asosiy mezonini sifatida belgilaydi. Improvizatsiya orqali o'qituvchi o'quv jarayonini jonlantiradi, o'quvchi esa darsning faol ishtirokchisiga aylanadi. Bu esa motivatsiya, mas'uliyat va qiziqishni oshiradi.
- *Uchinchidan*, psixologik nuqtai nazardan, improvizatsiya emotsional muhitni shakllantirib, talabada ijobiy ruhiy holatni ta'minlaydi. Bu holat bilimni chuqur o'zlashtirishga hamda fikrlash faolligining oshishiga xizmat qiladi.

Deyatelnost yondashuvi (faoliyatga asoslangan yondashuv)ga ko'ra, bilim va ko'nikmalar faol harakat orqali shakllanadi. Improvizatsiya – bu aynan faol harakatning, ya'ni amaldagi fikrlash va ijodiy tajribaning ko'rinishi bo'lib, talabada faol o'quv pozitsiyasini rivojlantiradi. Talaba bilimni tayyor holda qabul qilmaydi, balki o'qish, izlanish, fikrlash, tajriba o'tkazish, bahs va mulohaza orqali uni o'zi yaratadi. Demak, ta'limda asosiy e'tibor o'qituvchi faoliyatiga emas, balki talabaning faol harakati va fikrlash jarayoniga qaratiladi.

Deyatelnost yondashuvining asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat: faollik tamoyili – talabaning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishi; amaliyotga yo'naltirish – bilimning hayotda qo'llanilishi uchun amaliy misol va tajribalar bilan bog'lanishi; mustaqillik va ijodkorlik – talabaning mustaqil qaror qabul qilishi va yangi g'oyalar taklif etishi; motivatsiyani kuchaytirish – faoliyat jarayonida talabada qiziqish va ishtiyoqning yuzaga kelishi.

Ushbu yondashuv L.S. Vigotskiy, A.N. Leontev hamda S.L. Rubinshteyn kabi rus psixolog va pedagog olimlar tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, ular ta'lim jarayonida shaxs faqat ma'lumot qabul qiluvchi emas, balki bilim yaratuvchi sub'yekt sifatida ishtirok etishi zarurligini ta'kidlaganlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda pedagogik improvizatsiya asosida talabalarning o'quv faoliyatini rivojlantirish jarayonini o'rganish uchun aralash tadqiqot yondashuvidan foydalanildi. Tadqiqot ma'lumotlari bir necha manbadan olindi: auditoriya mashg'ulotlari jarayonida olib borilgan tizimli pedagogik kuzatishlar, talabalar va o'qituvchilar bilan o'tkazilgan yarim tuzilgan so'rovnoma hamda chuqurlashtirilgan suhbatlar orqali empirik ma'lumotlar jamlandi. Shuningdek, dars jarayonlarining video va audio yozuvlari tahlil uchun qo'shimcha manba sifatida qo'llanildi. Talabalarning o'quv faolligi, muloqotga kirishish darajasi, mustaqil fikrlashi va refleksiv ko'nikmalari maxsus ishlab chiqilgan kuzatuv mezonlari asosida qayd etildi.

Olingan sifati ma'lumotlari tematik tahlil usuli yordamida qayta ishlanib, pedagogik improvizatsiyaning o'quv faoliyatiga ta'sir etuvchi asosiy omillari aniqlashtirildi. Miqdoriy ma'lumotlar esa tavsifiy statistika vositalari orqali umumlashtirildi. Tahlil jarayonida kuzatuv, so'rovnoma va suhbat natijalari o'zaro taqqoslanib, xulosalarning ishonchligini oshirish maqsadida triangulyatsiya usuli qo'llanildi. Ushbu metodologik yondashuv tadqiqot natijalarining ilmiy asoslangan va amaliy jihatdan ahamiyatli bo'lishini ta'minladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olimlarning ilmiy tadqiqot faoliyati natijalari asosida shuni ko'rish mumkinki, Vigotskiyning ta'lim psixologiyasidagi asosiy g'oyasi – ijtimoiy muhit va nutq orqali rivojlanish nazariyasidir. Uning fikricha, inson tafakkuri ijtimoiy faoliyat jarayonida, boshqalar bilan muloqotda shakllanadi. U "yaqin rivojlanish zonasi" tushunchasini ilgari surgan, ya'ni talaba muallim yordamida bajara oladigan faoliyat orqali yangi bilimni egallaydi. Ta'limning vazifasi – o'quvchini faol harakat va muloqot orqali rivojlantirish, bilimni ijtimoiy faoliyatda o'zlashtirishdan iborat [6]. Shu bois, Vigotskiy ta'limni passiv emas, balki faol, ijtimoiy va ijodiy jarayon sifatida ko'radi.

Ta'limning improvizatsion faoliyat nazariyasining asoschisi hisoblangan Leontevning fikricha, insonning ongi va bilimlari faqat faoliyat orqali shakllanadi. U "faoliyat – motivga ega harakatlar tizimi" degan ta'rifni

bergan. Ta'limda eng muhim narsa – talabani faoliyat subyekti sifatida shakllantirishdir. Leontev ta'lim jarayonida maqsad, motiv va amaliy harakat birligiga alohida e'tibor qaratgan^[3]. Shuning uchun u ta'limni faqat bilim berish emas, balki ishlash, izlanish va tajriba orqali ongni rivojlantirish jarayoni deb bilgan.

Ushbu tadqiqotlar qatorida Rubinshteyn ham inson psixologiyasi va faoliyatini o'rganishda "faoliyat orqali ong rivojlanadi" degan asosiy qoidani ilgari surgan. Uningcha, inson tafakkuri tashqi faoliyat bilan chambarchas bog'liq – inson harakat qilar ekan, o'ylaydi, anglaydi va o'rganadi. U ta'lim jarayonida faoliyat, hissiy tajriba va tafakkur birligini muhim deb hisoblagan. Demak, Rubinshteyn fikricha, faqat faol ishtirok va tajriba orqali shaxsning bilish qobiliyati rivojlanadi.

METODIK TAHLIL

Tarix fanini o'qitishda improvizatsiya juda muhim ahamiyatga ega, chunki u ta'lim jarayonini jonlantiradi va o'quvchilarga voqealarni faqat yodlab olish emas, balki his qilish va anglash imkonini beradi. Quyida uning asosiy sabablari keltiriladi:

1. **Darsni ta'sirchan va jonli qilish** – tarixiy voqealarni hissiy ta'sir bilan ifoda etish, jonli misollar va voqealarni sahna ko'rinishida yoki mulohaza asosida bayon qilish talabalarning qiziqishini kuchaytiradi.
2. **Kutilmagan vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish** – talabalarning savollari, fikrlari yoki bahs jarayonlarida o'qituvchi improvizatsiya orqali dars yo'nalishini faol boshqarishi mumkin.
3. **Mustaqil fikrlash va tahlil qobiliyatini rivojlantirish** – improvizatsiya o'quvchilarni fikrlashga, voqealarga nisbatan shaxsiy munosabat bildirishga va tarixiy xulosalar chiqarishga undaydi.
4. **Emotsional muhit yaratish** – tarix faqat faktlar majmui emas, balki inson his-tuyg'ulari bilan bog'liq fan bo'lib, improvizatsiya orqali o'sha davr ruhi va voqealar drammatizmi namoyon etiladi.
5. **Talabalar bilan muloqotni faollashtirish** – improvizatsiyali darslarda talabalar faqat tinglovchi emas, balki suhbatdosh, bahsdosh va faol ishtirokchiga aylanadi.

Ushbu izohlarning asosiy maqsadi improvizatsiya tushunchasini o'qituvchilar uchun kasbiy mahorat sifatida tushunish va muhokama qilishdir. Har kuni o'qituvchilar turli pedagogik vaziyatlarda yuzaga keladigan talab va ehtiyojlarga muvofiq harakat qilishlari zarur. Alla Vinnichuk tomonidan olib borilgan tadqiqotlar natijasida ta'limdagi improvizatsiya tushunchasi quyidagi to'rt jihat bo'yicha aniqlangan:

1. **Muloqot va dialog** – improvisatsiyadagi muloqot ichki jarayondan tashqi yo'naltirilgan natijaga qadar uzviy davom etadi.
2. **Tuzilish va dizayn** – professional improvizator rejalashtirish va tizimli fikrlash ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur.
3. **Repertuar** – mazmun va pedagogik bilimlarga asoslangan repertuar improvizatsiyaning muhim sharti hisoblanadi.
4. **Kontekst** – kasbiy improvizatsiya kontekstga bog'liq bo'lib, ta'lim sohasiga xos xususiyatlarni mujassam etadi^[1].

Tarix fanini o'qitishda improvizatsiya – darsni jonli, ta'sirchan va shaxsga yo'naltirilgan tarzda tashkil etishning muhim pedagogik vositasidir. Tarix yo'nalishi talabalarini improvizator o'qituvchi sifatida tayyorlash zarur, chunki bu fan nafaqat fakt va sanalarni yodlashni, balki voqealarning ijtimoiy va ma'naviy ahamiyatini chuqur anglashni talab qiladi. Improvizatsion yondashuv o'qituvchiga darsni vaziyatga mos ravishda olib borish, o'quvchilarning fikrini faollashtirish va ularni bahs-munozaraga jalb etish imkonini yaratadi.

Nikolas Sorensen tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarda ta'lim sohasidagi mutaxassislar, xususan, o'rta maktab o'qituvchilari improvizatsiyani professional kompetensiyaning muhim qismi sifatida baholashi aniqlangan^[7]. "Improvisation and Teacher Expertise" konsepsiyasi Angliya ta'lim tizimida XXI asr uchun ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi^[8].

Didaktik o'yinlar orqali improvizatsiya kompetensiyasini rivojlantirish 2008-yilda Ukraina davlat ta'lim standartlariga kiritilgan. Jitomir davlat universitetida o'tkazilgan tadqiqotlarda kelajakdagi o'qituvchilarda pedagogik improvizatsiyani shakllantirish usullari o'rganilgan. Ushbu jarayon tezkor qaror qabul qilish, pedagogik muloqotni samarali tashkil etish va emotsional-ifodali nutqdan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi^[2,99].

Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, tarix fani jonli mulohaza, hissiy ta'sir va voqealarni teran idrok etishni talab qiluvchi fanlardan biridir. Shu bois, improvizatsiya va ijodiy yondashuv tarix fanini o'qitishda muhim rol o'ynaydi.

Pedagogik improvizatsiya samaradorligini baholash rubrikasi ^[9]

№	Mezon nomi	5 ball Yuqori daraja	3 ball O'rtacha daraja	1 ball Past daraja
1.	Moslashuvchanlik	Tez va aniq qaror qabul qiladi, darsni to'liq boshqaradi.	Bir oz ikkilanish bor, ammo darsni davom ettira oladi.	Vaziyatga javob berishda qiynaladi, dars sifati pasayadi.
2.	Ijodkorlik	Yangi, noodatiy, qiziqarli usullarni qo'llaydi, o'quvchilarni jalb qiladi.	Improvizatsiya mavjud, ammo oddiy va umumiy metodlardan foydalangan.	Yangilik yo'q, faqat an'anaviy yondashuv.
3.	Muloqot madaniyati	O'quvchilar bilan ochiq, iliq, interaktiv aloqada.	Muloqot mavjud, ammo yetarli darajada samimiy emas.	Muloqot sust, o'quvchilar ishtiroki past.
4.	O'quvchilar faolligi	O'quvchilar faol ishtirok etadi, savol beradi, fikr bildiradi.	Ayrim o'quvchilar faollik ko'rsatmoqda.	O'quvchilar deyarli faol emas.
5.	Pedagogik maqsadga sodiqlik	Improvizatsiya dars maqsadiga xizmat qilmoqda, natijaga olib keladi.	Improvizatsiya bor, ammo asosiy maqsaddan biroz chalg'igan.	Dars maqsadi unutilgan yoki buzilgan.
6.	Stressga chidamlilik va emotsional nazorat	Vaziyatni xotirjamlik bilan boshqaradi, ijobiy muhitni saqlaydi.	Biroz asabiylik seziladi, lekin boshqarish mumkin.	Emotsional nazorat sust, salbiy muhit vujudga keladi.
7.	Refleksiya (o'z-o'zini tahlil qilish)	Darsdan keyin o'z ishini chuqur tahlil qiladi, xulosalar chiqaradi.	Tahlil yuzaki, faqat ayrim jihatlar esga olinadi.	Tahlil qilmaydi yoki faqat holatini oqlaydi.

Dars kuzatuvda qo'llash – metodistlar va trenerlar ishtirokida pedagogik faoliyatni baholash jarayonida improvizatsiya ko'nikmalari o'qituvchining moslashuvchanligi va ijodiy yondashuvini aniqlashda muhim mezonlardan biri hisoblanadi. Dars jarayonini kuzatish va baholash nafaqat o'qituvchining hozirgi darajasini aniqlashga, balki kelgusidagi kasbiy rivojlanish strategiyasini ishlab chiqishga ham xizmat qiladi ^[4].

Har bir mezon bo'yicha aniq misollar keltirish baholashning ob'ektiv va ishonchli bo'lishini ta'minlaydi. Buning uchun har bir mezon asosida real va aniq vaziyatlarga tayangan holda misollar berilishi zarur. Bu holat subyektiv yondashuvlarni kamaytiradi va kuzatuv natijalarini tahlil qilish jarayonini yengillashtiradi.

Video yoki audio yozuvlar asosida tahlil qilish dars jarayonini (video yoki audio shaklda) qayta ko'rib chiqish orqali improvizatsiyaning sifatli va chuqur tahlilini amalga oshirish imkonini beradi. Ushbu yondashuv obyektivlikni ta'minlaydi, takroriy tahlil qilish imkoniyatini yaratadi hamda o'qituvchining o'z faoliyatini mustaqil ravishda baholashiga sharoit yaratadi. Pedagogik improvizatsiya ta'lim jarayonida yuzaga keladigan kutilmagan holatlarga pedagog tomonidan tezkor va maqsadga yo'naltirilgan ijodiy yondashuv asosida ta'sir etish jarayonidir ^[10,272].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ta'lim dunyosida doimiy ravishda o'rganishga oid yangi yondashuvlar paydo bo'lib boradi va eng samarali usullardan biri "o'qituvchi-improvizator" tushunchasi hisoblanadi. Ushbu yondashuv o'qituvchining moslashuvchan, ijodiy bo'lishi hamda sinfdagi o'zgaruvchan sharoitlarga tez va samarali moslasha olishini nazarda tutadi. Improvizator o'qituvchining asosiy xususiyatlaridan biri o'quvchilarning ehtiyojlari va o'quv jarayonidagi o'zgarishlarga tezkor javob bera olish qobiliyatidir. Bunday o'qituvchi qat'iy o'quv dasturiga doimiy ravishda bog'lanib qolmaydi, balki vaziyatdan kelib chiqib o'z yondashuvini moslashtirishga tayyor bo'ladi.

Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, improvizatsiya nafaqat ijodiy jarayon sifatida, balki pedagogik tajribaning yuksak bosqichi sifatida ham qaraladi. Uning mohiyati shundan iboratki, o'qituvchi ta'lim maqsadlaridan chekinmagan holda talabalarning ehtiyojlari va qiziqishlarini inobatga olib, dars jarayonini samarali tarzda qayta yo'naltira oladi. Bu esa zamonaviy o'quvchi uchun dars mazmunining mohiyatini chuqur anglab yetishida muhim mezonlardan biri bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- Alla Vinnichuk. Pedagogical improvisation in forming professional competence of the future teachers-philologists // Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference. Volume I, 27-05-2022. P. 284–294.
- Ablokulov Sherar Davronovich. Important features of pedagogical improvisation // Journal of Pedagogical Inventions and Practices. Volume 4, 25-01-2022. P. 99.

3. A. N. Leontyev. Ong haqida materiallar // Faoliyat nazariyasi bo'yicha tadqiqotlar uchun elektron jurnal, Германия, 2010, № 2. B. 67–98. https://psyjournals.ru/en/journals/tatigkeitstheorie/archive/2010_n2/36678
4. Brookhart, S. M. How to create and use rubrics for formative assessment and grading. ASCD, 2013.
5. Kan-Kalik V. A., Nikandrov N. D. Pedagogical creativity. Moskva: Pedagogika, 1990. 144 p.
6. L. S. Vygotskiy. Pedagogical works. Springer, Singapur, 2021. Elektron kitob.
7. Nikolas Sorensen. The improvising teacher: reconceptualising pedagogy, expertise and professionalism.
8. Nikolas Sorensen. Improvisation and teacher expertise: implications for the professional development of outstanding teachers. Ilmiy maqola.
9. Rubinshteyn S. L. Izbrannye filosofsko-psikhologicheskie trudy. Osnovy ontologii, logiki i psikhologii. Moskva: Nauka, 1997. 463 s.
10. Schön, D. A. The reflective practitioner: how professionals think in action. Basic Books, 1983.
11. Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna. Pedagogik improvizatsiya tushunchasi, mohiyati va ta'limdagi o'rni // Education in a Changing World: Multidisciplinary Perspectives for Global Progress: International Scientific and Practical Conference, 2025. P. 272.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.